

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae Sive Ius Ecclesiasticum

Wiestner, Jacob

Monachii, 1706

IV. De Restitutione Fructuum, facienda à bonæ fidei successore
spoliatoris, alióve ejusmodi Possessore.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62656](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62656)

negatur, Nisi expensæ necessaria fuerint: aut, si sint utiles, separabiles, salvâ re principali & sine prioris statûs læsione: quæ hujusmodi utilium exceptio etiam desumitur ex *l. Utiles 39. in fine ff. de Hæredit. petis. § l. Julianus 37. ff. de R. V.* in cuius sine JCT. iste in area, quam scivit alienam, ædificanti expensarum retentionem non permissam: *Hoc tamen ei concedendum*, respondit, *ut sine dispendio domini area tollat ædificium, quod posuit.* Ratio est; quia, quod domino non nocet, ædificanti autem prodest, facile est indulgendum.

67. Non parùm tamen hujusmodi separabilium impensarum deductioni adversatur Imperator §. *Ex diverso 30. Instit. de Rev. divis.* in alieno solo domum ex sua materia ædificanti ne quidem istius dirutæ materiam concedens; quòd eâ ædificatione materia alienata & domino donata intelligatur, si in alieno solo ædificium strui non ignoravit: qui textus DD. adedò torquet, ut non desint, qui domûs dirutæ materiã perdi, Juris rigore, æquitate autè spectatã, à malæ fidei possessore recuperari, velint cum Gothofredo *in l. Julianus cit.* Verisimilior istius legis cum §. *cit.* conciliatio est; quòd iste spectet casum, quòd domus ædificatur in solo alieno, ab ædificante non occupato & possessore; quòd tali casu ejus materia alienata & domino donata præsumatur: contra *l. cit.* procedat casu, quòd domus in solo alieno, sibi acquirendi animò occupato, malæque fide ab ædificante possessore extracta fuit; cum enim talis donandi animus, si non probetur, non habuisse præsumatur, *arg. l. Si pupilli 6. §. 3. ff. de Negot. gest.* nam domûs non solùm diruta, sed etiam stantis, sine istius detrimento & dispendio domini separabilem materiã non perdit, sed permittitur auferre; ne domijus cum alieno damno locupletetur, ut

aliqui notant apud Salycetum, *in l. Si inferioriorem cit. n. 5.*

Voluptuarias & merè voluntarias impensas non deduci, à fortiori desumitur ex *l. cit.* ex quibus hujusmodi impensarum, ne quidem à re sine istius detrimento separabilium, deductionem permissam, infertur; quòd legibus illis expensarum separabilium, si utiles sint, detractio malæ fidei possessori concedatur, Salycet *in l. Domum cit. n. 1. in fine, Menoch. cit. remed. 15. n. 545. Covarr. in Reg. Practicum, p. 2. cap. 6. n. 4. & Molina Tract. 2. de J. & J. disp. 725. n. 10. in fine.*

Atque hæc procedunt in externo: in interno autem siye animæ foro etiam malæ fidei possessor illasã conscientia detrahare ac retinere ante judicis sententiam potest impensas utiles, rei æstimationem & utilitatem augentes; quasque in rem facturus ejus dominus non fuisset; quia in foro isto, ante sententiam etiam iniquus alienæ rei possessor dominum locupletiore reddere non tenetur, sed satisfacit, si eum servet indemnem *jurta dicta n. 62.* quia rem cum iis, quæ, si dominus possessionem non amisisset, habiturus erat, restituendò, retentis hujusmodi impensis, præstat, *cit. Covarr. n. 3. Molina n. 13. & Haunold. cit. tract. 3. n. 21.*

ARTICULUS IV.

De Restitutione Fructuum, faciendâ à bonæ fidei successore Spoliatoris, aliòve ejusmodi Possessore.

SUMMARIUM.

70. Hujusmodi Spoliatoris successor & possessor cum re fructus nondum perceptos.

71. Et perceptos in se adhuc extantes,
 72. Et ex consumptis restituit, in quantum factus est dñior, si aliena hereditatis:
 73. Secundum aliquos etiam, si aliarum rerum bona fidei possessor sit.
 74. Verius hujusmodi successor fructus consumptos indiscriminatus non restituit,
 75. Sive Jus, sive ratio spectetur.
 76. Post litem contestatam, si res non evincatur, nullos:
 77. Si evincatur, omnes fructus perceptos & percipiendos restituit.
 78. Expensas ejusmodi successor & possessor Necessarias & Utiles,
 79. Saltem separabiles,
 80. Et nonnullis casibus etiam inseparabiles:
 81. Non etiam Voluptuarias deducit:
 82. Nisi quoad partem aliquam in foro conscientia.
 83. Possessor ante bona, post mala fidei, extantes pro bona,
 84. Et pro mala fidei tempore, omnes fructus restituit.
 85. Is, cujus mala bona fides supervenit, si Universalis, omnes:
 86. Si singularis successor sit, habit a ratione temporis, extantes, vel omnes fructus restituere tenetur.
70. **S**poliato, re, cujus possessione vi dejectus est, ab hujusmodi sive singulari bona fidei & antecedentis spoliationis ignaro successore evicta, an cum illa etiam fructus, & quinam restituendi sint, resolutionis minimè expedita, multisque difficultatibus involuta quaestio est; quantumvis enim Certum sit, spoliato cum re evicta restituendos omnes fructus, necdum perceptos, sive adherentes solo, ac pendentes; cum hujusmodi fructus sint pars fundi,

cui adherent, l. Fructus 44. ff. de R.V. & iste cum fructibus necdum separatis pro una eademque re habeatur, l. fin. §. 6. ff. Quae in fraud. credit. & in eadem Vindicatione fundus & fructus ejus, à solo necdum separati, veniant propter unitatem, l. Julianus 13. §. 10. ff. de Act. empti, Barbosa in l. Divortio 8. §. Interdum 15. ff. Solutio marim. n. 5. & Haunold. Tom. 1. de J. & J. tract. 3. n. 265.

Dubium tamen est primò de fructibus, ab ejusmodi singulari bona fidei possessore perceptis & adhuc extantibus: de quibus Doctorum varius, & verior sensus est, istum, re à spoliato evicta, fructus naturales & industriales ex illa perceptos & in se adhuc extantes (quorum domini in revocabile acquisivit) domino restituere teneri, ut cum Sylvestro V. Fructus, n. 2. Covarruvia Lib. 1. Var. cap. 3. n. 6. Menoch. Recuper. possess. remedi. 15. n. 596. Medina de Restitut. q. 10. concl. 2. & aliis docent Laiman Lib. 3. f. 5. tract. 2. cap. 3. n. 5. Palao Tract. 31. disp. unic. p. 24. §. 7. n. 8. Haunold. cit. Tract. 3. num. 268. Bruneman in l. Certum 22. C. de R.V. n. 3. & RR. alii, permoti rescriptò Imperiali l. cit. cujus perspicuus tenor est, Certum est, mala fidei possessores omnes fructus solere cum re ipsa prestare: bona fidei verbò possessores ante extantes, post litem autem contestationem universos.

Dubium secundò & difficillimè resolutionis controversia est de ejusmodi fructibus consumptis: quos à bona fidei possessore aliena hereditatis, in quantum is locupletior factus est, restituendos, clare proditum est l. Illud quoque 40. ff. de Heredit. petit. cujus §. 1. JCT. ait, In bona fidei possessore bi tantum fructus veniunt in restitutione quasi augmenta hereditatis, per quos locupletior est factus. Consonat. l. Sed etsi 25. §. 1. ff. de l. 1. C. eadem Rubr.

H h 2

Sicut

73.

Sicut ab hereditatis, sic & à cuiusvis alterius rei evictæ bonæ fidei possessore naturales & industriales fructus, ex re jam perceptos & consumptos, in quantum is locupletior factus est, restituendos cum Panormit. in *c. Gravis* 11. n. 6. Bartolo in *l. Et ex diverso* 35. ff. de R. V. n. 7. & Covarr. *cit. n. 6.* communi calculo sentiunt T. T. quibus hanc suam Opinionem præter *ll. cit.* contra quoscumq; alienæ rei possessores persuasit Primò §. *Et si in rem* 2. V. *Et si, Instit. de Offic. judic.* ubi Imperator ait, *Et si hereditas petita sit, eadem circa fructus interveniunt, quæ diximus de singularum rerum petitione, scilicet rem cum fructibus consumptis, in quantum possessor factus est locupletior, restituendam.* Secundò, *Reg. Jure Naturæ* 206. ff. & *Reg. Locupletari* 48. in 6. quibus cavetur, ne quis cum alterius detrimento locupletetur: sic autem bonæ fidei possessor locupletaretur, si, re evictâ cum fructibus extantibus domino restitutâ, consumptos, quorum consumptione factus est locupletior, retineret. Tertio; quòd fructus, quorum consumptione factus est locupletior, licet non in se, æquivalenter tamen in lucro possessoris, consumptione locupletati, extant; ac proinde aliorum fructuum perceptorum & extantium instar ipsi quoque venire debeant in restitutione.

74.

Sed verius est, bonæ fidei possessores cæteros rei evictæ fructus consumptos restituere non teneri, quantumvis eorum consumptione facti sint locupletiores, ut in *c. Gravis cit.* Glossa V. *Fructus*, Ant. de Butr. n. 12. Imola n. 4. Beroius n. 29. & in *l. Certum cit.* Cynus n. 4. Salicet. n. 3. & ex aliis DD. Garzias de *Expens. cap. 23. n. 4.* Pinell. in *l. 2. C. de Restind. vendit. p. 2. cap. 4. n. 74.* Fachineus *Lib. 1. Conterovers. cap. 58.* Donell. *Lib. 4. Comment. Civil. cap. 24. §. De fructibus*, & plures alii

JCT. i moderni & ex T. T. *cit.* Palao §. 7. n. 12. & Haunold. *Tract. 3. n. 281.* defendunt. Fundamentum, quòd nituntur, unicum est; quòd Jura, agentia de rei evictæ fructuum restitutione faciendâ à bonæ fidei possessore, aliter de hereditatis, aliter de cæterarum rerum fructibus loquantur; & sicut illius fructus consumptos non nisi, in quantum ejusmodi possessor eorum consumptione locupletior factus est, *ll. cit.* sic istarum fructus tantum extantes restituendos decernant *l. Certum cit.* consumptos verò non restituendos aliorum *l. Sed & loci 4. §. 2. ff. Finium regund.* & ad istorum restitutionem adversus bonæ fidei possessorem agi & hunc condemnari posse, negent *l. Questum 40. ff. de Acquir. rer. dom. §. Si quis à non domino 35. Instit. de Rer. divis.* Cui rationi non parum roboris inde accedit; quòd passim receptâ & ab oppositæ sententiæ Assertoribus agnitâ tribunalium praxi, & Jure quoque nostro Provinciali & Andrecht *Tit. 9. art. 10.* consumpti fructus bonæ fidei possessoribus, locupletationis ullâ ratione non habitâ, adjudicantur: quæ praxis & statutum particulare in dubio pro communis Juris interpretatione potius, quàm correctione accipienda sunt, *arg. c. Cum non expediat 29. de Elect. in 6. §. l. Præcipimus 32. in fine. c. de Appellat. Panormit. Lib. 2. Consil. 78. & Tulchus Prædic. V. Correctio, conclusio 1037. num. 1.*

Resolutionem quidem hanc primò occursum difficilem reddit, sed non convellit Imperator V. §. *Et si cit.* quia eadem in hereditatis & singularum rerum petitione intervenire ait; quòd utrâque petitione agatur pro fructibus: licet pro his non eodem modo eademque extensione utrâque agatur; cum petitionem fructuum rerum singularum minus, quam petitionem fructuum hereditatis exten-

ali, liquet ex *ll.* in utramque partem allegatis. Rationem discriminis reddit *cir.* Haunold. *n.* 277. quod, cum possessor hereditatis possideat pro heredem, quidquid ipsi tanquam heredi accessit, cum haeres revera non sit, accesserit hereditati evaseritque pars universitatis bonorum hereditarium; atque idcirco in ista comprehensi fructus cum eo, ex quo possessor factus est ditior, eadem actione, qua hereditas, petatur. Alia ratio est fructuum rerum singularium; qui, cum istarum pars non sint, non eadem actione, qua hujusmodi res, scilicet Rei Vindicatione: sed implorato iudicis Officio, vel Conditione sine causa, vel ex Lege petuntur.

Minus urget ex *Reg. citr.* petitum argumentum; quia, esto, Naturali Jure spectato, lucrum, cum alieno detrimento perceptum, obnoxium sit restitutioni, Jus tamen illud, sicut alienam rem subijci prescriptioni bonae fidei possessoris, sic illi lucrum, ex rei alienae, bona fidei possessore, fructuum consumptione proveniens relinqui, non vetuit legibus: quibus singularium rerum fructus consumptos ejusmodi possessori addictos, est offensum: & huic addicendi iustissima causam praebuit evitatio & exclusio litium & conscientiae anxietatum, quae ex incertitudine & difficultate probandi lucrum, quod fructuum consumptione perceptum est, saepe nascerentur.

Neque vim habet postremum; quia legum, extantes fructus domino addicentium, verba, cum sine ullo incommodo possint, accipienda sunt proprie, *arg. l. Non aliter 69. ff. de Legat. 3.* quod modo sumpto *Extantium* nomine in se & realiter, non aequivalenter tantum, sive in lucro, ex illorum consumptione proveniente, extantes venire, extra omnem dubium est.

76. Dubium tertio est de restitutione

fructuum, perceptorum post litis contestationem. Et quidem, si res non evincatur, ulla fructuum restitutione bonae fidei possessorem non gravari, certum est; quod litis denuntiatio & ipsa etiam contestatio bonam fidem non impediatur, nisi quoad fructuum restitutionem & dependenter ab exitu litis rei que evictione faciendam, *l. Qui scit 25. §. fin. ff. de Usur. & fruct.*

Si vero res evincatur, dubitandi ratio est; quia possessor circa rem, quae postea evincitur, fidem habere bonam, eamque esse suam judicare potest: eamque cum ipse suam esse judicat, indefensam relinquere non debet, *l. Illud quoque 40. pr. ff. de Heredit. petit.* Cui rationi *citr.* Garzias *cap. 23. n. 25.* & Sanchez *cap. 23. n. 193.* id tribuunt; ut malam fidem litis contestatione tum demum induci asserant, quando ista, vel denuntiatio litis ita facta est; ut possessor prudentis arbitrio judicare debeat, rem, super qua lis mota & contestata est, non esse suam; quod in actoris libello talia allegata sint argumenta, quae rem esse alienam, verisimile reddant. Unde casu, quo hujusmodi argumenta in ingressu litis non allegantur, & quousque res evicta sit, aut saltem ejusmodi argumenta & probationes appareant, bonae fidei possessorem a fructuum restitutione DD. *citr.* exculant, idque desumunt ex *l. Si fundum citr.* qua cum fundo evicto restitui jubentur *Fructus, quos eum, possessorem, mala fide percepisse, fuerit probatum.*

Sed licet haec istorum DD. Opinio non solum benigna, sed aequitati quoque & rationi naturali valde consentanea sit, ab ipsa tamen litis contestatione perceptos ac percipiendos fructus indiscriminatim omnes a quovis possessore restituendos, liquet ex *l. Certum citr. §. l. Sed etsi 25. §. 7. ff. de Heredit. petit.* ubi ratio red-

Hh 3

tio red-

tio redditur; quod *Post litem contestatam omnes incipiant mala fidei possessores esse: quin imò post controversiam motam, sive litem denuntiationem; quod Juris ita præsumptis fictione vel interpretatione scire incipiant, vel intelligantur, rem ad se non pertinentem se possidere. Quæ fructus restituendi obligatio eâ præcipuè nititur ratione; quod super re conventus possessor, licet revera malæ fidei non sit, à litem tamen contestata die & momento à fructuum consumptione abstinere, eosque diligenter custodire debeat, quousque controversiæ motæ exitum cernat: & si quos ex illis, lite pendente, consumperit, suo periculò id fecerit: réque evictâ cum extantibus etiam consumptos, licet ditior factus non sit, instar veri malæ fidei possessoris restituere, compellatur, Panormit. *inc. Gravis cit. n. 15. ubi Beronius n. 17. Menoch. cit. remed. 15. n. 596. & Haunold. Tract. cit. n. 290.**

78. Dubium quartò est, quas impensas deducere valeat spoliatoris bonæ fidei successor singularis, aliúsve hujusmodi fidei possessor. Necessarias & utiles quoque, si à re sine ejus detrimento ac dispendio domini separabiles sint, deduci ab iis posse, nemo est, qui inficietur; cum tales etiam à malæ fidei possessore deduci posse, dictum sit *n. 65.* utiles autem & à re inseparabiles expensas ejusmodi spoliatoris successor, & bonæ fidei possessor alius deducunt. Primò, si dominus eas factas approbavit, aut ipse erat facturus, *l. In fundo 38. ff. de R. V. ibi, Finge & dominum eadem facturum fuisse: reddat impensam, ut fundum recipiat usque eo duntaxat, quo pretiosior factus est;* nam consuetudo domini prima eorum, quæ impensa sunt, regula est; ut rectè impendat, qui sumptus fecit, quos ipse dominus erat facturus, *Mævius p. 6. decis. 187.* Secundò, si dominus rem, quæ bonâ fide possessa ab alio & melior reddita est,

habeat venalem, & propter factas in eam impensas utiles ex ejus pretio plus sit consecutus, *l. cit. in fine & l. Nisi si venalem 29. ff. eadem Rubr. Tertio, si dominus sit dives & habeat, unde expensas illas abtque rei suæ alienatione refundat, arg. l. In fundo cit.*

Quod si dominus ita sit pauper, ut expensas solvere nequeat sine evictâ, aut aliarum rerum valde necessariarum alienatione, possessor eam servare nequit; impensas tamen in eam factas, quatenus utiliter potest, tollere permittitur ita; ut deterior non reddatur, quàm fuit, antequam in eam fierent impensæ; nisi ablata domino ad nihil utiles futurae essent; cum enim malitiis hominum indulgendum non sit, possessori id, quò ablato nihil, nisi ut officiat, laturus est, tollere volenti non est indulgendum; cum ita obesse velit, quin sibi prodesse possit: quod malitiâ non vacat, *l. cit.* Quare tali possessori rem evictam restituenti expectandum est, donec ei ex fructibus satisfieri possit, *Haunold. cit. tract. 3. n. 295.*

Voluptuariarum quoque seu merè voluntariarum impensarum deductionem bonæ fidei possessori iis saltè casibus, quibus eas ipse dominus erat factururus, aut rem ratione hujusmodi impensarum, v.g. incrustationis, picturarum, a quarum salientium, aliarumque ad solam recreationem & splendorem comparatarum curâ venditurus, permisâ, desumitur ex *l. Utiles cit. §. 1. & ratio est;* ne cum jactura aliena dominus locupletetur, contra *Reg. Jure Naturæ 206. ff. & Reg. Locupletari 47. in 6.*

Quin extra hos etiam casus Voluptuariarum impensarum partem aliquam juxta spem lucri, quod ex illis dominus verisimiliter consecuturus est, à bonæ fidei possessore deduci in foro animæ posse, cum *Card. de Lugo de J. & J. disp. 17. n. 63. cen.*

63. censet *cit.* Haunold. n. 302, quod dominus quoad spem illam revera aliquam utilitatem consequatur & locupletior evadat.

83. Dubium est quintò, an & quos fructus restituat possessor, cujus fidei bona supervenit mala. Non ficta & indòcta litis denuntiatione vel contestatione; de qua jam dictum: sed vera, orta ex superveniente cognitione rei alienæ, quàm antè existimavit esse suam. Cujus, donec evicta fuerit, fructus possessori acquiri, & restitutioni ante sententiam judicis obnoxios non esse, volvere Baldus, in l. *Qui scit* 25. §. *fin. ff. de Usur. & fruct.* & in c. *Gravis cit.* Imola n. 7. Anchoran. n. 11. & Berouius n. 36. ducti l. *cit.* cujus §. *fin.* Julianus JCT.^{us} ad quæstionem, an fructus perceptione suos faciat emptor, qui post sementem jactam in terram ante messem cognovit, fundum esse alienum, respondit, *Bona fidei emptor quoad fructus percipiendos intelligi debet, quamdiu fundus evictus non fuerit; Quod istius JCT. responsum manifestè pugnat cum l. Qui bona 23. ff. de Acquirend. rer. dom.* quàm Ulpianus magis Christianè de domino, cui servus alienus bonà fide servit, *Tandem, inquit, acquirit ex operis servi, quamdiu bonà domini fide servit. Ceterum si ceperit scire, eum esse alienum. Videmus, an ei acquirat; Quæstio in eo est, utrum initium spectemus an singula momenta: & magis est, ut singula momenta spectemus; ut scilicet ab eo momento, quò dominus notitiam habet rei alienæ, ei tanquam malæ fidei possessori non acquirat, ut etiam Paulus l. *Bona fidei* 48. §. 1. in *fine. ff. eadem Rubr.* respondit, & disertissimè S. Augustinus *Lib. de Fide & Operib. cap. 7.* ubi ait, *Tandem quisque bona fidei possessor rectissimè dicitur, quamdiu se possidere ignorat alienum. Cum verò sciverit, nec ab aliena possessione reces-**

serit, tunc mala fidei possessor perhibetur, ut refertur can. Si Virgo 34. q. 2. Ratio est; quia quoad mores & conscientiam perinde est, injustè retinere, aut consumere, & injustè accipere.

Quare ab eo momento, quò possessor rei alienæ scientiam habet, tanquam malæ fidei possessor fructus nullo modo (etiam revocabiliter) facit suos, eosque restituere tenetur, Covarruvias *Lib. 3. Var. cap. 3. n. 7. cit.* Menochius n. 592. Garcias n. 13. Molina *Trat. 2. de J & J. disp. 725. n. 1.* & Bruneman, id in Orbe Christiano receptum, asserens, n. 4. in l. *Qui scit cit.* quàm & l. *Qui bona l. Bone cit.* relata JCT.^{orum} responsa ut ab Antinomia, & *can. Si Virgo cit.* à correctione abolverent, Interpp. multo labore desudârunt. Complures de concordia omnino desperârunt. Non etiam *cit* Garcias à n. 16. l. *Qui scit cit.* accipiens de superveniente cognitione rei alienæ solummodo ficta, quæ inducitur litis denuntiatione; hâc enim possessor quoad fructus percipiendos in mala fide vera non constituitur, quamdiu fundus non fuerit evictus, sive in judicio non exhibita documenta, ex quibus cognoscere potuit, eum esse alienum & evincendum: contrà l. *Qui bona & l. Bona & can. Si virgo cit.* textus de cognitione rei alienæ non ex actu judiciali, sed aliunde orta & vera notitia exaudit. Quam conciliationem etiam probant Fachineus *Lib. 1. Controvers. cap. 59. ad finem* & Sanchez *Lib. 2. Moral. cap. 23. n. 153.* Unde

Dubium sextum oritur de possessore, cujus malæ fidei supervenit bona. Et quidem, si in persona, fictione tantum juris eadem, ut est hæres cum defuncto, malæ superveniat bona fides propria hæredis, ista, sicut ad rei præscriptionem, l. *Cum heres* 11. ff. de Divers. temp. præscript. sic etiam ad perceptionem fructuum non proficit.

proficit, l. Litigator 2. in fine C. de Fruct. & lit. expens. quodd, cum hæres in omne jus defuncti succedat & istius personam repræsentet, ignorantia & bona fide sua defuncti vitia, siue malâ fidem non excludat, & istius instar rem malâ fide possidere intelligatur: licet ipse revera habeat bonam, Panormit. in c. Gravis cit. n. 10. ubi Beroius n. 38. & Menoch. cit. reméd. 15. num. 168. quibus locis hi DD. secus esse notant in successore singulari, v.g. cui una vel plures res singulares à malâ fidei possessore fuerunt legatæ; cum enim iste personam defuncti, in cujus possessionem succedit, non repræsentet, rei ab illo malâ fide possessæ sibi que legatæ fructus suos faciet, si eam bonâ fide ipse possideat: etsi hodie quoad huiusmodi rerum immobilium præscriptionem aliud constitutum sit, Auth. Mala. C. de Prescript. longi temp.

Si verò malâ fidei bona in una eademque persona succedat, & v.g. Titius fundum, quem prius esse alienum existimârat, & malâ fide possederat, nunc possideat bonâ fide & iustâ ratione persuasus, credat esse suum, quoad fidem malam bonâque singula momenta spectanda sunt, juxta l. Si bona cit. ut talis initio malâ, postea bonæ fidei possessor, re à domino evictâ, pro tempore anteriori malâ, instar aliorum malâ fidei; & pro bonæ fidei posteriori tempore, aliorum huiusmodi fidei possessorum instar, reputetur, & fructus restituere teneatur, cit. Panormit. n. 10. Beroius n. 40. Menoch. n. 916. & Sanchez n. 156.

ARTICULUS V.

De Spoliati Restitutione in causis Matrimonialibus.

SUMMARIUM.

87. Frequens hæc est in Matrimoniis:
88. Non tamen ante ejus contrahim.
89. Eò ratò spoliatus conjux non adhibetur,
90. Sed ad cohabitationem &c. est restituendus:
91. Nisi restitutioni opponatur professio Religionis.
92. Eò consummatò spoliatus restituatur,
93. Et spoliante recipere debet.
94. Restitutionem impediendi obiecta parata:
95. Non ex intervallo facienda, probatio moratur.
96. De impedimento certus debium etiam reddere nequit:
97. Etiam si urgeat iudicis præceptum,
98. Impedimentum sit Juris humani,
99. Et persona longissimo tempore fuerint conjuncta.
100. De impedimento dubitans id solum exigere nequit:
101. Nisi dubium sit leve, vel adhibita diligentia possit deponi.
102. Mutuum votum Continentiæ restitutioni adhibetur:
103. Non etiam ad cohabitationem &c. obstat.
104. Eandem obiecti adulterii notorietas:
105. Non ejus quoque parata probatio moratur.
106. Restitutionem etiam impedit sceleritas,
107. Et quodcumque salutis periculum:
108. Quò cessante illa statim faciendâ est.

Spoliationum casus non infrequenter in Matrimoniis occurrunt & accedunt, cum v.g. à marito propria auctoritate recedit uxor, aut hæc ab